

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/13526

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-1587
Konu : Soru Önergeleri

28.04.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 05.04.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-21470 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Manisa Milletvekili Ahmet ORHAN'a ait 7/13524, 7/13525, Afyonkarahisar Milletvekili Halil ÜNLÜTEPE'ye ait 7/13526 ve İzmir Milletvekili Selçuk AYHAN'a ait 7/13527 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1.Görüş 7/13524 (2 sayfa)
- 2.Görüş 7/13525 (2 sayfa)
- 3.Görüş 7/13526 (2 sayfa)
- 4.Görüş 7/13527 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Halil ÜNLÜTEPE
Afyonkarahisar Milletvekili
Esas No :7/13526

Afyonkarahisar'da meyveciliğin yoğun olarak yapıldığı Sultandağı ve Çay Bölgelerinde 15- 19 Mart tarihleri arasında ağaçların çiçeklenme döneminde don felaketi yaşanmıştır. Çay meteoroloji istasyonu verilerine göre bu tarihlerde sıcaklık değerleri -2 ile -5 arasında ölçülmüştür. Yaşanan don felaketi nedeniyle Sultandağı bölgesinde 3500 dekar alanda ekili 65 bin kayısı ağacı ile 3750 dekar alanda ekili 75 bin erik ağacının %80'i zarar görmüştür. Çay bölgesinde de ekili alanların %70 ila %80'i arasında zarar olduğu belirtilmektedir. Üreticiler tarım sigortasından don olayının çiçeklenme döneminde meydana geldiği gerekçesiyle yararlanamamaktadırlar.

SORU 1- Bu bölgelerimizde ilçe ilçe kesin hasar tespiti çalışması yapılmış mıdır? Don olayından kaç üretici etkilenmiştir? İlçelere göre meydana gelen hasar maddi olarak ne kadardır?

SORU 2- Üreticiler don felaketinin " çiçeklenme döneminde meydana gelmesi " gerekçesiyle tarım sigortasından faydalandırılmamaktadır. Bu gerekçe 5363 sayılı Tarım Sigortası Kanununun üreticileri doğal afetler ve risklere karşı korumak olan amacına aykırı değil midir? Bu tür kanunun amacına aykırı gerekçelerin önlenmesi için bir yasal düzenleme hazırlığınız var mıdır?

SORU 3- Ugradıkları doğal felaket nedeniyle kredi ve elektrik borçlarını, sigorta primlerini ödeme imkânı bulunmayan ve önümüzdeki hasat dönemine kadar kendi zorunlu ihtiyaçlarını bile karşılaması mümkün olmayan üreticilerin varlıklarını devam ettirebilmeleri için çalışma yapılacak mıdır? Yapılacak ise nasıl bir çalışma yapılacaktır?

SORU 4- 2010 Yılıının ilk aylarında meyve üretiminin yoğun olarak yapıldığı Afyonkarahisar, Malatya, Manisa, Antalya, Kayseri, Karaman, Niğde, Mersin, Giresun, Ordu gibi pek çok ilimizde don felaketi yaşanmıştır. Don felaketine uğrayan bölgelerin tarımsal afet bölgesi ilan edilerek, üreticilerin zararlarının tazmini yönünde bir karar alınması düşünülmekte midir?

CEVAP 1-2-3-4- Tarım sigortaları 2010 yılı uygulaması, 2009/15688 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Havuz tarafından teminat altına alınacak ürünler ve riskler belirlenerek yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda konu açık alanda yetiştirilen meyveler için don riski teminatı; çiçeklenmenin son bulup, taç yaprakların dökülmesi (kürkten çıkma dönemi) ve meyve bağlaması ile başlamaktadır.

Meyve ağaçlarında, çiçeklenmenin son bulması ve meyve bağlaması ile 0°C'nin altına düşen hava sıcaklığının, doğrudan meyvelere zarar vermesi yoluyla, meyve miktarında meydana gelen azalmalar dikkate alınmaktadır.

Meyve ağaçlarında çiçeklenme 3 safhadan oluşmaktadır. Bunlar;

1. Tomurcuk dönemi ve çiçeklenmenin başlaması,
2. Tam çiçeklenme dönemi,
3. Dölllenmeyi müteakip, çiçeklerdeki taç yaprakların döküldüğü (kürkten çıkma) dönemi ve Meyve bağlama safhalarını içermektedir.

Bu çerçevede aşağıdaki hususlarda (Teknik, Mali, Hukuki ve İdari);

Teknik yönden: Meyve ağaçları üzerindeki tüm çiçeklerin çok az bir kısmının (% 5-20'sinin) döllendiği ve meyveye durduğu,

Çiçeklenme döneminde don riski dışında; farklı, birçok faktörün etkisiyle çiçeklerin döküldüğü ve dökülen çiçekler nedeniyle, ekonomik anlamda, verimde ne kadar kaybın meydana geldiğinin tespit edilmesinin, mevcut şartlarda mümkün olmadığı,

Mali yönden: Bütçe imkanlarının, bu konuda en temel sınırlayıcı bir faktör olduğu,

Hukuki yönden: Reasürans konusunda uluslararası reasürans ŗirketleri ile yapılan grŗmeler ve sektördeki genel temayül ile varılan mutabakatın, alınan kararlarda, taraflar açısından bağlayıcı bir rolünün olduğu, **(2012 yılına kadar Reasürans Anlaŗması bulunmaktadır.)**

Sigortacılık tekniğinde; ürün sigortalarında teminatın, meyvelerde ie değil, üründeki miktar ve kalite kaybına verildiği,

Ulusal ve Uluslararası Reasürans Piyasalarında, don riski teminatının, bu ŗekliyle kabul görmesi,

dikkate alındığında; don riski teminatının, yukarıdaki zikredilen 3'nc safha olan döllenmeyi müteakip, çiçeklerdeki ta yaprakların döküldüğü (kürkten çıkma) dönem yani, çiçeklenmenin son dönemi ve Meyve bağlama döneminde baŗlaması, zorunluluk arz etmiŗtir.

Afyonkarahisar ili, Sultandağı ve çay bölgelerinde kayısı ve erik ağaçlarında uzun yıllar tecrübeleri ve bilimsel araŗtırmaları göz önüne alındığında don olayının çiçeklenme fenolojik evresinde olabileceği gibi ilkbahar geç donlarının da meyve tutumu fenolojik evresi gerekleŗtikten sonra da olabileceği ve dolayısıyla da ürüne zarar vermesi mümkündür.

01.01.2009-31.12.2009 tarihleri arasında ilde, ifti tarafından bahse konu dönemde 500.617 TL prim ödenerek tarım sigortası yaptırılmış ve oluŗan hasarlar neticesinde bahse konu dönemde iftilere 2.000.179 TL hasar tazminat ödemesi gerekleŗtirilmiŗtir. 01.06.2006-31.12.2009 tarihleri arasında ilde ifti tarafından 1.241.338 TL prim ödenerek tarım sigortası yaptırılmış ve oluŗan hasarlar neticesinde bahse konu dönemde iftilere 2.965.026 TL hasar tazminat ödemesi gerekleŗtirilmiŗtir. Hasar prim oranı % 139 olmuŗtur. Söz konusu hasar prim oranı ancak Devlet tarafından prim desteği sağlanan sistemlerde yürütülebilmektedir.

Bakanlığımızca yürütülen 2090 Sayılı "Tabii Afetlerden Zarar Gören iftilere Yapılacak Yardımlar Hakkında" Kanuna göre; eŗitli tabii afetler nedeniyle (Tarım Sigortaları Kanunu kapsamı dıŗında kalan afetler için) tarımsal varlıkları %40'ın üzerinde zarar gören, bu zararlarını tarım ve tarım dıŗı diğer gelirleri ile karŗılayamayacak durumda olduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenen çiftçilere karŗılıksız nakdi yardım yapılmaktadır. Don afetinden zarar gören çiftçiler için hasar tespit alıŗmaları devam etmektedir.

Tabii afet nedeniyle ürünleri hasar gören üretici ortakların Tarım Kredi Kooperatiflerine olan **günü gelmemiŗ borçlarının faizli olarak ertelenebilmesi mümkün olup**, borcun vadesinden önce vuku bulan tabii afetten dolayı, yürürlükte olan 2090 sayılı yasaya göre, tarımsal varlıklarının %40 ve üzerinde hasar görmesi ve **2005/5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamı dıŗında kalan risk, ürün ve bölgelerde üretim yapmaları halinde**, Tarım Kredi Kooperatifi yetkilisinin de bulunacağı İl ve İlçe Hasar Tespit Komisyonlarınca hasarın tespit edilmesi ve düzenlenen hasar tespit komisyonu raporları ile diğer belgelerin Kuruma intikal ettirilmesi halinde ortakların durumları değerlendirilebilmektedir.

Ayrıca, vadesi geçen borcunun asgari %75'ini ödeyen ortaklarına, kalan kısmı için yeni kredi kullandırılarak bu borçlarına mahsup edilmekte veya ödeme günü itibariyle faizli borçlarının en az %25'ini peŗin ödemeleri kaydıyla kalan borçları için peŗinat ödeme tarihinden itibaren 1 yılı geçmeyecek ŗekilde bir veya birden fazla taksitle borçlarını ödeme imkânı sağlanabilmektedir.

02.04.2010 tarih ve 8-85 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ekinde yer alan Taksitlendirme Uygulama ve Esasları gereği TEDAŗ genelinde tarımsal sulama abonelerine birikmiŗ enerji borçlarını 36 aya kadar vadeli ödeme kolaylığı sağlanmış olup, abonelerin ilgili Elektrik Dağıtım ŗirketlerine müracaat etmeleri halinde söz konusu taksitlendirme uygulamalarından yararlanabileceklerdir.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim ŗirketi ve Türkiye Emlak Bankası A.ŗ. Hakkındaki 4603 Sayılı Kanun'un 4684 Sayılı Kanun'la deėiŗik 3 üncü maddesinde, bankalara bedeli önceden ödenmeden görev verilemeyeceği hükme bağlandığından, af ve erteleme gibi uygulamaların Bankalarca gerekleŗtirilmesi mümkün bulunmamaktadır.